

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Кафедра міжнародних економічних відносин

КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

з дисципліни
«СВІТОВА ЕКОНОМІКА»

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 Міжнародні відносини

спеціальність (напрямок) 292 – Міжнародні економічні відносини

освітня програма Міжнародні економічні відносини, Міжнародний
бізнес, Міжнародна логістика і митна справа

спеціалізація _____

вид дисципліни обов'язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Укладач: к.геогр.н., доц. Казакова Н.А.
к.е.н., ст. викл. Марченко І.С.

Харків – 2018

Навчальний контент:

1. Навчальний посібник: Світова економіка: підручник / за ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 268 с.
Режим доступу: <http://international-relationships-tourism.karazin.ua/themes/irtb/resources/60a98dfff802793f2f37fcd29af2c0f1.pdf>
2. Інструктивно-методичні матеріали до практичних та семінарських занять з дисципліни для самостійної та індивідуальної роботи студентів
3. Рекомендації до виконання курсової роботи: Світова економіка: методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни (для студентів напряму підготовки 6.030203 «Міжнародні економічні відносини» денної та заочної форм навчання) / укл.: Л. І. Григорова-Беренда, Н. А. Казакова, М. В. Шуба. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 28 с. Режим доступу: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/11747>
4. Питання, завдання семестрових екзаменів (письмових залікових робіт), післятестастійного моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В. Н. КАРАЗІНА
Факультет міжнародних економічних відносин і туристичного бізнесу
Кафедра міжнародних економічних відносин

Затверджено на засіданні Вченої ради факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Протокол № 1 від 28 серпня 2018 р.

Затверджено на засіданні навчально-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Протокол № 1 від 28 серпня 2018 р.

Затверджено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин
Протокол № 1 від 28 серпня 2018 р.

**ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО ПРАКТИЧНИХ ТА
СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни «СВІТОВА ЕКОНОМІКА»**

для студентів спеціальності (напряму підготовки) 292 – «Міжнародні економічні відносини» освітньої програми «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародний бізнес», «Міжнародна логістика і митна справа»

Укладач: доц. Казакова Н. А.,
ст.викл. Марченко І.С.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Макс. кількість балів
1	Процес формування світового господарства.	2	3
2	Протиріччя у розвитку світової економіки. (обговорення)	2	
3	Функціональна структура світової економіки.	2	3
4	Забезпеченість факторами виробництва країн світу у розрізі соціально-економічних типів країн. (обговорення)	2	3
5	Ресурсний потенціал світової економіки.	2	3
6	Валовий та національний дохід країн у світовій економіці.	2	3
7	Процес транснаціоналізації світової економіки (обговорення).	2	3
8	Глобальна трансформація світової економіки.	2	
9	Економіка розвинених країн світу.	2	3
10	Соціально-економічна модель економічно розвинених країн світу. (обговорення)	2	
11	Країни, що розвиваються. Загальна характеристика економіки.	2	3
12	Особливості найбільш перспективних країн, що розвиваються. (обговорення)	2	
13	Нові індустріальні країни у всесвітньому господарстві.	2	3
14	Економіка невеликих розвинених країн.	2	
15	Економіка перехідних суспільств.	2	3
16	Напрями інтеграції перехідних країн в світову економіку. (обговорення)	2	
	Разом	32	30

Практичне заняття 1. Процес формування світового господарства.

1.1. Використовуючи лекційний матеріал та допоміжну літературу визначити особливості розвитку світової економіки як складної системи господарювання на окремих етапах за наступними елементами:

- Ступінь економічної свободи (для основних суб'єктів господарювання)
- Значення державницької економічної політики (на розвитку національного господарювання)
- Геопростір торгівлі (межі, які були задіяні при міждержавної торгівлі товарами)
- Характер торгівлі (основний вид продукції, яка була основною в процесі торгівлі)

1.2. Заповнити таблицю 1.1 «Процес формування світового господарства».

Процес формування світового господарства

Історична епоха	Ступінь економічної свободи	Значення державницької економічної політики	Геопростір торгівлі	Характер торгівлі
<i>Рабовласницька (до V-VII ст. н.е)</i>				
<i>Феодальна (V/VII - XVI ст.)</i>				
<i>Початкового накопичення капіталу (XVI-XVIII ст.)</i>				
<i>Колоніальна (XVIII-початок XX в.)</i>				
<i>Монополістичного капіталізму (кінець XIX-середина XX ст.)</i>				
<i>Глобалізована ринкова економіка (середина XX ст.-наш час)</i>				

Практичне заняття 2. Протиріччя у розвитку світової економіки.

Обговорення питань, пов'язаних з основними протиріччями в розвитку світової економіки з ціллю формування у студентів уявлень в особливостях розвитку світової економіки на сучасному етапі розвитку за такими напрямками:

- Економічна безпека національних економік
- Перешкоди на шляху вільної торгівлі
- Фінансова, продовольча та енергетична кризи в світовій економіці
- Економічна відсталість окремих країн світу

Практичне заняття 3. Функціональна структура світової економіки.

Поточний контроль знань студентів (усне опитування) за наступними темами:

1. Структурні складові механізму світової економіки.
2. ТНК, державні і інтеграційні об'єднання, міжнародні організації.
3. Міжнародне регулювання світової економіки.
4. Інституціональна основа регулювання у сфері міжнародної торгівлі і валютно-кредитних відносин.
5. Велика сімка як інститут регулювання світової економіки.
6. Світовий економічний порядок : зміст, структура, еволюція.
7. Новий міжнародний економічний порядок.

Практичне заняття 4. Забезпеченість факторами виробництва країн світу у розрізі соціально-економічних типів країн.

Обговорення питань, пов'язаних з проблемою забезпеченості факторами виробництва країн світу у розрізі соціально-економічних типів країн, за наступними напрямками:

- Поняття ресурсного потенціалу світової економіки.
- Структура ресурсного потенціалу. Сировинні ресурси та їх роль в розвитку світової економіки. Головні види сировинних ресурсів.
- Нерівномірність розміщення сировинних ресурсів.

- НТР і сировинні ресурси.
- Людський потенціал.
- Значення людських ресурсів в умовах сучасної НТР.
- Поняття людського капіталу. Особливості демографічної ситуації в різних регіонах.

Практичне заняття 5. Ресурсний потенціал світової економіки.

Вплив світової ціни фактора виробництва на рівень розвитку економіки.

5.1 Необхідно вибрати дві країни за принципом: перша країна великий нафтоекспортери з регіону Близького Сходу (на вибір - Саудівська Аравія, Ірак, Іран, ОАЕ, Кувейт, Катар), друга країна великий нафтоекспортери з іншого регіону (на вибір - РФ, Канада, Мексика, Венесуела, Бразилія, Ангола, Нігерія)

5.2. На основі статистичних даних вибрати за період з 2013 по 2015 рр. (Дані за звітний рік) і занести в таблицю:

- загальносвітова ціна на нафту марки WTI (в дол. США за барель)
- обсяг експорту сирової нафти (Crude Oil) по двом обраним країнам на кожен звітний рік,
- частку нафтового сектора в сумарному експорті (розрахувати)
- ВВП (ПКС) країн
- сумарний обсяг експорту країни

Результат представити у вигляді таблиці:

Таблиця 5.1

Роки	Світова ціна марки WTI (на початок та на кінець року)	Обсяг експорту нафти, млн. дол.		Частка нафти в валовому експорті, %		ВВП (за ПКС), млрд. дол.		Експорт, млрд. дол.	
		Країна 1	Країна 2	Країна 1	Країна 2	Країна 1	Країна 2	Країна 1	Країна 2
2013									
2014									
2015									

Після складання таблиці, необхідно дати короткий аналіз взаємозв'язку зміни цін на нафту зі станом ВВП країни і обсягом її експорту, а також проаналізувати чи змогли країни знизити залежність від нафтоекспорту.

Статистичні ресурси:

1. Ціна на нафту - <http://ru.investing.com/commodities/crude-oil> (вибрати період 1М)
2. ВВП і валовий експорт - статистика Світового банку <http://databank.worldbank.org/data/home.aspx>
3. Експорт нафти - <http://www.worldstopexports.com/worlds-top-oil-exports-country/>

Практичне заняття 6. Валовий та національний дохід країн у світовій економіці

На основі баз статистичних даних про структуру економіки, проаналізувати зміни в секторальній структурі і частки ВВП за ПКС країни (відповідно варіанту, на вибір студента) за період в 2012-2017 рр.

Варіант 1	США
Варіант 2	КНР
Варіант 3	Великобританія
Варіант 4	Франція
Варіант 5	Німеччина
Варіант 6	Туреччина
Варіант 7	Південна Корея
Варіант 8	Саудівська Аравія
Варіант 9	Австралія
Варіант 10	Бразилія

6.1 Скориставшись системою Інтернет, вибрати дані надані статистичною базою даних Світового банку - <http://databank.worldbank.org/data/home.aspx>

6.2 Вибрати країну відповідно до варіанту. Вибрати данні, щодо загального обсягу світового ВВП за роками.

6.3 Знайти дані по країні GDP і дані % ВВП по секторах економіки (agriculture, industry, services). Розрахувати % від світового ВВП.

6.4 Результати занести в таблицю. В останньому стовпці дати аналіз взаємозалежності в зміні секторального розподілу ВВП держави із загальним рівнем

Таблиця 6.1

Назва країни	ВВП по ПКС, млрд.дол.	% від світового ВВП	% ВВП по секторах (сіл.господ., промисловість, послуги)	Аналіз взаємозв'язку змін секторальної структури і ВВП в цілому
2012				
2013				
2014				
2015				
2016				
2017				

Практичне заняття 7. Процес транснаціоналізації світової економіки

Обговорення питань, пов'язаних з процесом транснаціоналізації як основоположного процесу в формуванні світової економіки як складної загальносвітової системи господарювання, за наступними напрямками:

- Поняття та сутність глобальної трансформації світового господарства.
- Взаємозалежність – головна риса процесу глобалізації.

- Глобалізація та регіоналізація. Глобальні виклики світової економіки.
- НТР і глобальна трансформація світової економіки. НТР і структурні зрушення в світовому господарстві.
- Глобальні проблеми сучасності. Основні прояви загострення екологічних та енергетичних глобальних проблем. Шляхи послаблення їх гостроти.
- Конкурентоспроможність країн. Критерії та оцінки конкурентоспроможності.

Практичне заняття 8. Глобальна трансформація світової економіки.

Письмовий контроль знань студентів за в рамках теми “Транснаціоналізація і глобальна трансформація світової економіки” в формі есе.

Есе - літературний жанр, прозовий твір невеликого обсягу і вільної композиції, висловлює індивідуальні враження та міркування автора з конкретного приводу чи предмету і не претендує на вичерпну або визначальне трактування теми, обсягом до 2 сторінок А4 листа.

Тема - Позитивні і негативні напрями впливу глобалізації на розвинені / що, розвиваються (на вибір студента) економіки країн світу

Практичне заняття 9. Економіка розвинених країн світу.

На основі даних представлених в Звіті глобальної конкурентоспроможності, опублікованих аналітиками Світового економічного форуму в 2011-2012 і 2016-2017 рр. виконати інформаційно-аналітичне завдання.

9.1. Вибрати для порівняння дві країну з розряду розвинених країн (з представників членів ОЕСР). Бажано взяти країни з більш-менш великою економікою, населенням і територією.

9.2. Знайти дані країни в звіті глобальної конкурентоспроможності. Індекс конкурентоспроможності складається з 12 субіндексів з оцінкою від 1 до 7 і відповідним місцем країни з даного показники в загальному списку країн.

9.3. Сформувати таблицю і занести в неї дані по розвинутій країні №1.

Таблиця 9.1

Назва країни	Населення, млн. чол.	ВВП (по ПКС), млрд. дол.	ВВП на душу населення, дол.	Індекс конкурентоспроможності		Субіндекс 1. Якість інститутів		Субіндекс 12. Іновації	
				оцінка	місце	оцінка	місце	оцінка	місце
2012									
2017									

4. Зробити висновок, в якому повинні бути проаналізовані наступні пункти:

- загальний рівень змін за 5-ти річний період в населенні, загальному ВВП, ВВП на душу населення і конкурентоспроможності країни
- рівень змін по кожному окремому субіндексу

- визначити взаємозв'язок ВВП на душу населення зі зміною параметрів індексу конкурентоспроможності (тобто наскільки впливовий кожен окремий субіндекс або навпаки вплив його мінімально, відштовхуватися від зміни ВВП на душу населення).
5. Аналогічно зробити таблицю і висновок для другої країни
6. Зробити загальний висновок: як проявляється зміни складових національної конкурентоспроможності в досліджуваних розвинених країнах світу.

Практичне заняття 10. Соціально-економічна модель економічно розвинених країн світу

Обговорення питань, пов'язаних з різноманітністю соціально-економічного розвитку в розвинених країнах світу, за наступними параметрами:

- Економічне регулювання.
- Державна власність.
- Регулювання суспільних відносин.
- Сучасні пріоритети економічної політики.
- Основні напрямлення зовнішньоекономічної стратегії і політики в ХХІ ст.

Практичне заняття 11. Країни, що розвиваються. Загальна характеристика економіки.

На основі даних представлених в Звіті глобальної конкурентоспроможності, опублікованих аналітиками Світового економічного форуму в 2011-2012 і 2016-2017 рр. виконати інформаційно-аналітичне завдання.

11.1. Вибрати для порівняння дві країни з розряду країн, що розвиваються (з переліку офіційної класифікації ООН). Бажано взяти країни з більш-менш великою економікою, населенням і територією.

11.2. Знайти дані країни в звіті глобальної конкурентоспроможності. Індекс конкурентоспроможності складається з 12 субіндексів з оцінкою від 1 до 7 і відповідним місцем країни з даного показники в загальному списку країн.

11.3. Сформувати таблицю і занести в неї дані по країні №1.

Таблиця 11.1

Назва країни	Населення, млн. чол.	ВВП (по ПКС), млрд.дол.	ВВП на душу населення, дол.	Індекс конкурентоспроможності		Субіндекс 1. Якість інститутів		Субіндекс 12. Іновації	
				оцінка	місце	оцінка	місце	оцінка	місце
2012									
2017									

4. Зробити висновок, в якому повинні бути проаналізовані наступні пункти:

- загальний рівень змін за 5-ти річний період в населенні, загальному ВВП, ВВП на душу населення і конкурентоспроможності країни
- рівень змін по кожному окремому субіндексу

- визначити взаємозв'язок ВВП на душу населення зі зміною параметрів індексу конкурентоспроможності (тобто наскільки впливовий кожен окремий субіндекс або навпаки вплив його мінімально, відштовхуватися від зміни ВВП на душу населення).
5. Аналогічно зробити таблицю і висновок для другої країни
6. Зробити загальний висновок: як проявляється зміни складових національної конкурентоспроможності в досліджуваних країнах, що розвиваються

Практичне заняття 12. Особливості найбільш перспективних країн, що розвиваються

Обговорення питань, пов'язаних з майбутніми перспективами країн, які на сучасному етапі мають найбільш високі темпи зростання та можуть в майбутньому наздогнати за рівнем економічного розвитку та досягти показників країн-лідери в світовій економіці, а саме:

- Основні напрями, проблеми та суперечності економічного розвитку.
- Роль і співвідношення державного сектору економіки, ТНК і національного капіталу у системі відтворення.
- Іноземні інвестиції. Криза заборгованості.
- Особливості розвитку інтеграційних процесів.
- Імперативи внутрішніх соціально-економічних перетворень в країнах, що розвиваються, для подолання відсталості. Загальноекономічна характеристика країн Азії, Африки і Латинської Америки.

Практичне заняття 13. Нові індустріальні країни у всесвітньому господарстві

Поточний контроль знань студентів (письмове експрес-опитування) за наступними питаннями:

1. Суть поняття НІК, їх класифікація, етапи розвитку та роль у світовій економіці.
2. Структура і пріоритети науково-технічного та господарського розвитку. Передумови, закономірності і критерії зміни етапів НТР у контексті розвитку економік НІК.
3. Державна і компаративна інвестиційна політика в НІК.
4. НІК у міжнародному і регіональному поділі праці.

Практичне заняття 14. Економіка невеликих розвинених країн

Письмовий контроль знань студентів за в рамках теми *“Нові індустріальні країни у всесвітньому господарстві.”* в формі есе.

Есе - літературний жанр, прозовий твір невеликого обсягу і вільної композиції, висловлює індивідуальні враження та міркування автора з конкретного приводу чи предмету і не претендує на вичерпну або визначальне трактування теми, обсягом до 2 сторінок А4 листа.

Тема - Можливості розповсюдження моделей економічного розвитку НІК серед інших країн, що розвиваються.

Практичне заняття 15. Економіка перехідних суспільств

Поточний контроль знань студентів (усне опитування) за наступними темами:

1. Сутність і структура економічної системи. Загальна характеристика економіки, господарського механізму і науково-технічного потенціалу постсоціалістичних країн.

2. Основні напрямки переходу до ринкової економіки. Сутність концептуальних змін в економічній політиці. Розвиток відносин власності. Демоніполізація економіки.
3. Структура та інвестиційна політика : зміна пріоритетів.
4. Економіка і господарські реформи: інертність проти динаміки.

Практичне заняття 16. Напрями інтеграції перехідних країн в світову економіку.

Обговорення питань, пов'язаних з напрямками перспективної інтеграції країн в світову економіку за такими параметрами

- Позитивні та негативні наслідки міжнародної економічної інтеграції в сучасному світі;
- Бар'єри на шляху економічної інтеграції;
- Досвід країн, найбільш молодих членів Європейського Союзу;
- Євроінтеграційний шлях України: можливості та загрози.

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Світова економіка: підручник / за ред. А.П. Голикова, О.А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 348 с.
2. География мирового хозяйства: Учебное пособие / Голиков А. П., Грицак Ю. П., Казакова Н. А., Сидоров В.И.; под ред. А.П. Голикова. – К. : Центр учебной литературы, 2008. – 212 с.
3. Голиков А. П. Економіко-математичне моделювання світогосподарських процесів: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / А. П. Голиков. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2006. – 144 с.
4. Економіка зарубіжних країн: Навч. Посібник / Голиков А. П., Дейнека О. Г., Позднякова Л. О., Черномаз П. О. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 464 с.
5. Голиков А. П. Міжнародні економічні відносини: підручник / А. П. Голиков, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с.
6. Економіка зарубіжних країн : навч. посіб. / О. Є. Кузьмін, Л. І. Чернобай, А. О. Босак, М. В. Кізло; Нац. ун-т "Львів. політехніка". – Л. : Вид-во Нац. ун-ту "Львів. політехніка", 2010. – 408 с.
7. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / Козик В. В., Панкова Л. А., Даниленко Н. Б. – К. : Знання, 2008. – 406 с.
8. Лук'яненко Д. Г. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності: монографія / Д. Г. Лук'яненко. – Київ : КНЕУ, 2005. — 204 с.
9. Килин О. В. Світова економіка : навч. посіб. / О. В. Килин. – Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2014. – 335 с.
10. Світова економіка : підручник для студ. екон. спец. ВНЗ / А. С. Філіпенко [та ін.]; голов. ред. С. В. Головка. – К. : Либідь, 2007. – 638 с.
11. Трансформація міжнародних економічних відносин в епоху глобалізації : колект. моногр. / за ред. А. П. Голикова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 316 с.
12. Филипенко А. С. Экономическая глобализация: истоки и результаты / А. С. Филипенко. – М. : Экономика, 2010. – 512 с.
13. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини: теорія : підруч. для студ. економ. спец. вищ. навч. закл. / А. С. Філіпенко. – К. : Либідь, 2008. – 408 с.

Допоміжна

1. Белорус О. Г. Глобальное устойчивое развитие / О. Г. Белорус, Ю. М. Мацейко. – Киевский национальный экономический ун-т им. Вадима Гетьмана; Институт мировой экономики и международных отношений НАН Украины; Международный ин-т глобалистики; Международная ассоциация "Украина – Римский клуб". – К. : КНЕУ, 2006. – 488 с.
2. Голиков А. П. Международные экономические термины: словарь – справочник. Учебное пособие / А. П. Голиков, П. А. Черномаз. – К. : Центр учебной литературы, 2008. – 376 с.
3. Козик В. В. Економічні відносини : навч. посіб. / Козик В. В., Панкова Л. А., Даниленко Н. Б. – К. : Знання, 2008. – 406 с.
4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / Є. І. Войнова [та ін.]; за ред. проф. С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса : ОНУ, 2015. – 304 с.
5. Світова економіка і міжнародні відносини: понятійно-термінол. слов. / Н. І. Галан [та ін.]; за ред. І. Л. Сазонця; Дніпропетр. нац. ун-т ім. Олеся Гончара. – Донецьк : Юго-Восток, 2010. – 557 с.
6. Смитиенко Б. М. Международные экономические отношения : учебник / Б. М. Смитиенко. – М. : ИНФРА-М, 2005. – 512 с.
7. Юрченко С.А. Инфраструктура мира: Учебное пособие / С. А. Юрченко. – Х. : ХНУ имени В.Н. Каразина, 2006. – 328 с.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Eurostat [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ec.europa.eu/eurostat/>
2. The World Bank [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.worldbank.org/>
3. UNCTAD statistics [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://unctadstat.unctad.org/>
4. World Economic Forum [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.weforum.org/>
5. World Trade Organization. Report by the Secretariat [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.wto.org/english/tratop_e/tpr_e/s211-00_e.doc
6. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua/>
7. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// www.ukrstat.gov.ua.](http://www.ukrstat.gov.ua)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В. Н. КАРАЗІНА
Факультет міжнародних економічних відносин і туристичного бізнесу
Кафедра міжнародних економічних відносин

Затверджено на засіданні Вченої ради факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Протокол № 1 від 28 серпня 2018 р.

Затверджено на засіданні навчально-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Протокол № 1 від 28 серпня 2018 р.

Затверджено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин
Протокол № 1 від 28 серпня 2018 р.

**ПАКЕТИ КОНТРОЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ КОМПЛЕКСНОЇ ПІДСУМКОВОЇ
ПЕРЕВІРКИ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ
з дисципліни «СВІТОВА ЕКОНОМІКА»**

для студентів спеціальності (напряму підготовки) 292 – «Міжнародні економічні відносини» освітньої програми «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародний бізнес», «Міжнародна логістика і митна справа»

Укладач: доц. Казакова Н. А.,
ст.викл. Марченко І.С.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОЇ ПЕРЕВІРКИ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «СВІТОВА ЕКОНОМІКА»

1. Світова економіка як глобальна система господарювання
2. Поняття міжнародних економічних відносин
3. Суб'єкти світової економіки
4. Інтеграція та інтернаціоналізація в світовому господарстві
5. Міжнародний розподіл праці як передумова виникнення світового господарства
6. Етапи еволюції світової економіки
7. Індустріальний період розвитку світової економіки
8. Світова економіка в постіндустріальному світі
9. Глобалізаційний стан світової економіки
10. Значення міжнародної торгівлі в системі світогосподарства
11. Фактори виробництва та їх види
12. Значення дохідності факторів виробництва на розвиток економіки
13. Роль факторів виробництва в сучасному економічному розвитку
14. Значення природних ресурсів для країн
15. Ресурсорієнтовані економіки світу
16. Трудові ресурси, міграція, урбанізація: стан та значення
17. Фінансові ресурси світу
18. Типи систематизації країн в світовій економіці
19. Географічний принцип систематизації країн світу
20. Соціально-економічний принцип систематизації країн світу
21. Первинний, вторинний, третинний сектори господарювання
22. Аграрний сектор господарювання в розвинених країнах та країнах що розвиваються
23. Види та типи галузей в секторі промисловості
24. Сектор послуг в економіці країни
25. Науково-технічна сфера та світовий ринок технологій
26. Міжнародна валютно-фінансова система
27. Роль інвестиційно-виробничої сфери в світовій економіці
28. Інфраструктура сучасного світу
29. Типи світової інфраструктури
30. Напрями процесу глобалізації
31. Позитивні та негативні наслідки глобалізації на розвиток країн
32. Розвинені країни: поняття та моделі
33. Фактори успішності розвитку країн з найвищим рівнем розвитку
34. Значення інновацій в сучасному розвитку
35. Країни, що розвиваються: класифікація та особливості
36. Державна політика в країнах, що розвиваються
37. Проблеми інтеграції країн що, розвиваються в світову економіку
38. Роль країн, що розвиваються в сучасному періоді розвитку світової економіки
39. Напрями перспективної модернізації економік країн, що розвиваються
40. Нові індустріальні країни: причини зростання та модернізації
41. Країни з перехідним типом економіки
42. Економіка України в світовій економіці

ВАРІАНТ 1

1. Система "золотого стандарту" була заснована на (2 бали):
  - A) офіційному закріпленні країнами золотого змісту в одиниці національної валюти;
  - B) міждержавних угодах про взаємне визнання золотих національних монет;
  - C) ринковому установленні валютних курсів;
  - D) фіксованих валютних курсах.

2. До біржових термінових угод з валютою відносяться (2 бали):
  - A) опціонні контракти;
  - B) форвардні угоди;
  - C) своп угоди;
  - D) ф'ючерсні контракти.

3. Валютна позиція - це (2 бали):
  - A) залишки на валютних рахунках;
  - B) співвідношення вимог і зобов'язань по кожній валюті;
  - C) співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості в іноземній валюті;
  - D) загальна сума валютних ресурсів, якими володіє підприємство або банківська установа.

4. Сукупний попит складається з (2 бали):
  - A) закупівель товарів підприємствами (виробниче споживання), людьми (особисте споживання), урядом (державне споживання), внутрішніх капіталовкладень та експорту товарів за рубіж;
  - B) внутрішнього виробництва товарів та їх імпорту з-за рубежу;
  - C) закупівель товарів підприємствами (виробниче споживання), людьми (особисте споживання), урядом (державне споживання);
  - D) внутрішніх капіталовкладень та експорту товарів за рубіж.

5. Які з перелічених факторів виробництва належать до групи основних за походженням? (2 бали)
  - A) природні ресурси, географічне положення, агрокліматичні умови, національна робоча сила тощо;
  - B) ліси, річки, застарілі засоби виробництва, національна робоча сила тощо;
  - C) ліси, річки, озера, корисні копалини, географічне положення, агрокліматичні умови, некваліфікована робоча сила тощо;
  - D) застарілі технології, некваліфікована робоча сила, старі споруди тощо.

6. Що є причиною внутрішньогалузевої торгівлі? (2 бали)
  - A) попит, що перетинається, та ефект масштабу;
  - B) різниця транспортних витрат, сезонні коливання;
  - C) відповіді A+B+D;
  - D) різниця у смаках споживачів.

7. Узгоджена відміна групою країн національних митних тарифів і встановлення єдиного митного тарифу і єдиної системи нетарифного регулювання торгівлі відносно третіх країн має назву (2 бали):
  - A) спільний ринок;
  - B) зона вільної торгівлі;
  - C) митний союз;

D) економічний союз.

8. Основними донорами капіталу в сучасному світі є (2 бали):

- A) країни Східної Європи;
- B) країни СНД;
- C) країни Латинської Америки;
- D) країни «Великої сімки».

9. Номінальна процентна ставка в країні 1 складає 10%, а в країні 2 – 15%. Рівень інфляції відповідно складає 6 і 11%. У якому напрямі переміщатиметься капітал (2 бали):

- A) з країни 1 в країну 2, оскільки там вища реальна процентна ставка;
- B) капітал не переміщатиметься між країнами, а повністю інвестуватиметься в національній економіці;
- C) з країни 2 в країну 1, оскільки там вища реальна процентна ставка;
- D) не можна визначити.

10. Ліцензія – інструмент правового захисту власника технології, який є (2 бали):

- A) дозволом власника патенту зацікавленій особі (ліцензіату) на використання технології на визначений термін і за певну винагороду;
- B) технічний досвід і секрети виробництва, інформацію, яка має комерційну цінність;
- C) захист від копіювання витвори мистецтва та літератури, а також рисунки, креслення, що використовуються у виробництві;
- D) його авторство і пріоритет, а також надає йому монопольне право на використання новації протягом певного часу (звичайно 15–20 років).

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини

Освітня програма міжнародні економічні відносини, міжнародний бізнес, міжнародна логістика і митна справа

Семестр 3-й

Форма навчання денна

Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень) перший (бакалаврський)

Навчальна дисципліна Світова економіка

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ (ЗАВДАННЯ) № 1

1. Валовий внутрішній продукт (ВВП) та валовий національний продукт (ВНП) (10 балів).
2. Азійські нові індустріальні країни першої хвилі (10 балів).
3. Тестові завдання (20 балів – 10 питань по 2 бали).

Затверджено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин протокол № 1 від “28” серпня 2018 р.

Завідувач кафедри _____ Н.А. Казакова
підпис

Екзаменатор _____ Н.А. Казакова
підпис

_____ І.С. Марченко
підпис